

ÎN C H E I E R E

10 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Valentina Lesnic împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 august 2017,
adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Valentinei Lesnic împotriva Svetlanei Iațuc cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune,

c o n s t a t ă :

La 02 decembrie 2016, Valentina Lesnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Iațuc cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii menționează că, prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 30 septembrie 2016, definitivă și irevocabilă, Svetlana Iațuc a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) din Codul penal, procesul penal fiind încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

Susține reclamanta că, prin sentința dată s-a constatat faptul că, Svetlana Iațuc deținând funcția de controlor superior la controlul energetic SA,, RED Nord-Vest”, a falsificat actul nr. 000161 datat cu 17 ianuarie 2011 cu privire la montarea, demontarea și instalarea contorului sau a sigiliului pe strada Alecu Russo, 25 din satul Țirnova, r-nul Dondușeni, or, semnăturile la rubricile „numele, prenumele consumatorului” și „Consumatorul” au fost executate nu de către Evstolia Lesnic, dar de o altă persoană

Susține că Evstolia Lesnic este mama sa, iar în urma comiterii infracțiunii de către Svetlana Iațuc, a suportat o nevroză puternică, i-au fost cauzate suferințe psihice și stres psihoemoțional.

Invocă reclamanta că, pe parcursul examinării cauzei penale, timp de 5 ani a avut de suferit retrăit, circumstanțe ce i-au creat o stare de disconfort psihic și lipsa siguranței în viitorul apropiat. Mai mult decât atât, în cadrul urmăririi penale și pe parcursul examinării cauzei penale, a fost chemată pentru a da declarații și explicații, care la fel i-au cauzat un disconfort psihic. Deopotrivă, relevă că prin

acțiunile Svetlanei Iațiuț i-a fost lezată onoarea și demnitatea mamei sale, fapt care î-l consideră inadmisibil.

Solicită a încasa din contul Svetlanei Iațiuț în beneficiul său suma de 100 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat în rezultatul comiterii infracțiunii.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 08 februarie 2017 (f.d. 66, 69-72) s-a admis parțial acțiunea, s-a încasat de la Svetlana Iațiuț în beneficiul Valentinei Lesnic suma de 500 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral. Totodată, s-a încasat de la Svetlana Iațiuț în beneficiul statului taxa de stat pentru prejudiciul moral în mărime de 100 de lei.

În consolidarea soluției emise, prima instanță a reținut că, Valentina Lesnic nu a prezentat probe suficiente care confirmă faptul că, prin acțiunile Svetlanei Iațiuț i s-au cauzat dereglări grave sănătății și psihicii, întru-cît să fie apreciate în quantum de 100 000 de lei. Or, înscrisurile prezentate de aceasta denotă faptul că, nevroza puternică și stresul psihoemoțional, invocate de reclamantă, are antecedente patologice de 30 de ani în urmă.

Totodată, constatând că prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 30 septembrie 2016 s-a recunoscut vinovăția Svetlanei Iațiuț în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) din Codul penal, instanța inferioară a ajuns la concluzia că prin acțiunile acesteia au fost încălcate drepturile și interesele Valentinei Lesnic, iar suma de 500 de lei ar putea aduce o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat prin aceste acțiuni.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 august 2017 (f.d. 98, 99-101 recto-verso) s-a respins apelul declarat de Valentina Lesnic și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Dondușeni) din 08 februarie 2017.

La 01 noiembrie 2017, Valentina Lesnic a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 august 2017, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul admiterii integrale a acțiunii (f.d. 114-117, 118).

În motivarea recursului menționează că, suma încasată de la intimată în contul reparării prejudiciului moral, este una nejustificată. Or, pe parcursul urmăririi penale, a fost invitată pentru a da explicații și declarații. Astfel, pe parcursul examinării cauzei penale, în perioada anilor 2011-2016, starea sa de sănătate s-a agravat considerabil.

La caz, evocă faptul că, în anul 2011, vederea sa era: ochiul drept + 2,15 și ochiul stâng + 2,75; iar în anul 2014 ochiul drept + 4,0 și ochiul stâng +4,5.

Aderent, opinează că falsificarea semnăturii mamei sale constituie o înjosire, deoarece ultima era paralizată și nu se putea mișca.

Consideră că, circumstanțele relevate demonstrează examinarea superficială a speței, fără a intra în esență și care a dus la emiterea unei soluții absolut nemotivate în partea cuantumului sumei încasate întru repararea prejudiciului moral.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs consideră calea de atac ca fiind demarată în interiorului termenului legal, deoarece conform avizului de recepție DS3118082355AS (f.d. 103), recurenta Valentina Lesnic a recepționat la 01 septembrie 2017 decizia Curții de Apel Bălți din 08 august 2017 (f.d. 98, 99), iar cererea de recurs fiind predată oficiului poștal la 01 noiembrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d. 118).

Completul de admisibilitate apreciază **ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate** alegațiile recurente conținute în cererea de recurs, or, recursul împotriva deciziilor instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

Însă, distinct acestui raționament, se deduce că, memoriul expus în cererea de recurs nu conține motive în sensul netemeinicii deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, iar circumstanțele faptice expuse în cererea de recurs, în esență, pot fi încadrate în temeiurile prevăzute de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, și nu se regăsesc în dispozițiile art.432 din Codul de procedură civilă, aplicabil procedurii în recurs.

Astfel, ipoteza relevată certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al **recursului** declarat, deoarece nu conține niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, circumstanță care în esență profilează caracterul declarativ al **acesteia** și desprinde simplul fapt al dezacordului **recurente** cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că **recursul declarat de Valentina Lesnic** nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu **este** capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că **Valentina Lesnic** a depus prezenta cerere de recurs după ce a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” *împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, completul apreciază că **recurente** **Valentina Lesnic** i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, **rezultă că** participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în **recurs** nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera **recursul** declarat de Valentina Lesnic, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Valentina Lesnic împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 august 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan